

Tark Valija 2024. Õpetaja käsiraamat

2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste eel koostatud ekraanimängu eesmärk on lihtsustada targa valiku tegemist – kuidas anda oma hää kandidaadile, kes sinu soove kõige paremini esindab? Käesolev käsiraamat sisaldab viiteid Eesti Väitlusseltsi materjalidele, mille abil tegevustesse süveneda või neid koos õpilastega ainetundides käsitleda.

Mängukaart 2: Ma polegi varem sellele mõelnud, mida Euroopa parlament minu elus mõjutab.

Kaalutletud valiku tegemise eeldus on mõista, kuidas Euroopa Liidu tasemel vastu võetud otsused inimese elu ülepea mõjutavad.

[Euroopa Liidu tasandi otsuste mõju inimesele](#)

Mängukaart 3: Loo oma ideaalse kandidaadi profiil ja moodusta isiklik valimiste soovinimekiri.

Valimiste ajal käsitlevad poliitilised kandidaadid väga mitmeid eri teemasid. Selleks, et virvarris mitte pead kaotada, on kasulik mõelda, millist teemat või milliseid teemasid valija enda jaoks kõige olulisemaks peab.

Tunnikava ["Mida pean oluliseks?"](#)

Mängukaart 4: Aga mis need fraktsioonid asjasse puutuvad?

Valikut tehes puutume kokku eri kandidaatide ja nende seisukohtadega. Selle kõrval ei tohiks unustada, milline esindaja töö Euroopa Parlamendis päriselt välja hakkab nägema: otsuseid ei vii ta seal läbi mitte üksinda, vaid kuulub fraktsiooni koos teiste samameelsete poliitikutega üle Euroopa.

Tunnikava ["Erakonna loomine"](#)

Tunnikava ["Euroopa Parlamendi simulatsioon: Kaja Kallase tuleproov"](#)

Mängukaart 5: Ma üks aasta kasutasin valijakompassi, kas see sellel aastal ka tuleb?

Valijakompass on väga hea viis, kuidas nii omaenda kui ka kandidaatide eelistustest parem ülevaade saada. Samas ei anna saadud tulemus enamasti ühest vastust, mistõttu tasub seda lähemalt analüüsida.

Tunnikava ["Valimiskompass – poliitilised ideoloogiad ja poliitiline maastik"](#)

Mängukaart 6: Mis, miks ja kuidas ma nende valimislubadustega peale hakkan?

Valimislubadused on parim viis, kuidas hinnata, mida poliitikud esindajatena päriselt tegema võiksid hakata. Sealjuures on oluline mõelda lubaduste põhjendatusele ning realistlikkusele – appi võiksid tulla küsimused “Mis?”, “Miks?” ja “Kuidas?”.

[Küsimusi tutvustav slaidiesitus](#)

Tunnikava [“Mis, miks, kuidas?”](#) ja saatev tööleht

Mängukaart 7: Oot-oot, millele see poliitik tugineb, kui ta nii väidab?

Olles juba leidnud mõned kandidaadid või erakonnad, kes sinu eelistustele paremini vastavad, on hea nende seisukohti lähemalt analüüsida. Seeläbi muutub selgemaks, millises ulatuses sinu vaated poliitiku omadega kattuvad.

Teoriamaterjal [“Argumenteerimine”](#)

Tunnikava [“Poliitiliste väidete analüüs. Väidete tugevus”](#)

Mängukaart 8: Teie väide, et kasutasin demagoogiat, on demagoogia

Vahel võib juhtuda, et poliitik ei kasuta valijaskonna veenmiseks argumenteerimist, vaid proovib “lihtsamalt” läbi saada. Sellisel juhul võib tegemist olla demagoogiaga ehk sihilikult vigaste selgituste andmisega.

Teoriamaterjal [“Demagoogia”](#)

Demagoogiavõtteid tutvustavad [testid](#)

Mängukaart 9: Bingo! Tehke sõpradega koos valimisdebati vaatamise õhtu

Valimisdebatid on hea viis, kuidas poliitikute seisukohtadest ning esindajatevahelistest erinevustest paremini aru saada. Debati jooksul esitatakse väga palju seisukohti ning kohati võib olla keeruline joksvalt nende veenvust hinnata.

Tunnikava [“Valimis-BINGO”](#)

Mängukaart 10: Minu ideaalse poliitiku profiilile lähim kandidaat on...

Eeltöö tehtud – aeg otsus langetada! Viimase kontrollpunktina tasub siingi argumenteeritult läbi mõelda, miks kandidaat sinu soovidele kõige paremini vastab.

Tunnikava [“Kuidas valida esindajat?”](#)